

ZPŘÍSNÍ SE PODMÍNKY PRO VSTUP DO EU

EU zřejmě zpřísní podmínky pro vstup občanů třetích zemí. Kromě běžných údajů potřebných pro vstup na území Evropské unie budou muset občané třetích zemí poskytnout evropským úřadům také některá biometrická data, jakými jsou například otisky prstů.

Počátkem tohoto roku se ve slovinském Brdo pri Kranju uskutečnila neformální Rada ministrů vnitra. Ministři se na jednáních zabývali spoluprací v oblasti azylové politiky, dokončením nového schengenského informačního systému SIS II, využitím údajů o cestujících v letecké dopravě (PNR) za účelem vymahatelnosti práva, ale také posílením spolupráce v oblasti trestního práva.

Práva cestujících v letecké dopravě

V listopadu 2007 předložila Evropská komise radě návrh Rámcového rozhodnutí pro využití informací o cestujících v letecké dopravě za účelem vymahatelnosti práva. Podle slovinského ministra vnitra Dragutina Mateho umožní využívání údajů o cestujících jiné rámcové rozhodnutí – rozhodnutí o ochraně dat při výměně mezi členskými státy v rámci boje proti terorismu a organizovanému zločinu a v rámci policejní spolupráce.

Přístup k takovým údajům by měl být ale přísně omezen pouze na případy, kdy je potřeba ověřit z jaké země občan třetí země, který je podezřelý z účasti na zločinu, do EU přicestoval. Ministři se shodli, že takové údaje mohou být pro vyšetřování trestných činů velice užitečné, zdůraznili však, že je zapotřebí zajistit vysokou úroveň ochrany osobních údajů. O dalším postupu v této oblasti má nyní jednat

skupina odborníků. Ministři dále souhlasili, že do diskusí přizvou také zástupce Evropského parlamentu, přestože Rada není jejich doporučeními v oblasti bezpečnosti nijak vázána.

Ve snaze posílit prostředky pro boj proti terorismu má Evropská komise zpracovat návrh, podle kterého by občané třetích států museli při vstupu nebo opuštění Evropské unie poskytnout úřadům některé biometrické údaje. Ministři během setkání jednali také o možnosti zavést systém elektronické autorizace cestujících. Informoval o tom deník International Herald Tribune. Podle něj podobný systém již funguje například v Austrálii.

Cestující by si v jeho rámci museli před odjezdem do zemí EU zaregistrovat na Internetu své osobní údaje. Úřady v evropských zemích by údaje posoudily a cestující by se v případě nutnosti museli dostavit před odjezdem k pohovoru na konzulát příslušné členské země. Podle komisaře pro spravedlnost a vnitro Franca Frattiniho zleší připravovaný návrh „schopnost EU chránit své vnější hranice“. Přísnější kontroly včetně ověřování takových údajů, jakými jsou otisky prstů, podle něj pomohou úřadům také např. zjistit, zda nesetřívají občané třetích zemí na území EU déle, než mají povoleno.

Ministři se domnívají, že předběžná elektronická registrace bude výhodnější i pro cestující, neboť se díky ní zkrátí doba celních prohlídek, které musí podstoupit. Návrh ovšem může narazit na námitky, zda se v rámci boje proti terorismu nadměrně neomezují svoboda jednotlivců.

Přechod na SIS II

Po rozšíření schengenského prostoru použijí jeho členové modifikovaný informační systém SISone4all oproti původně plánovanému novému systému SIS II. Opožděná příprava SIS II v loňském roce málem ohrozila vstup

nových členských zemí EU do schengenského prostoru, nebyť k dispozici plán Portugalska na modifikaci starého systému. Práce na systému SIS II jsou nyní opět v plném proudu a přechod na nový systém by se měl uskutečnit nejpozději do září 2009. Česká republika se spolu s dalšími sedmi státy stala členem skupiny „Přátelé SIS II“, jejímž úkolem má být dohled nad přípravami nového systému a jeho testování.

Azylová politika

V oblasti azylové politiky se ministři shodli na tom, že praktická spolupráce představuje dobrý základ budoucí harmonizace národních systémů, která společně s novou legislativou přispěje k vytvoření jednotného evropského azylového systému. Ten by měl podle ministra Mateho posílit právní jistotu pro občany třetích zemí hledající útočiště na území EU a zároveň přispět k omezení nelegálního přístěhovalectví.

Posílení práv odsouzených v nepřítomnosti

Ministři jednali také o posílení práv obžalovaných, kteří byli odsouzeni v nepřítomnosti. Slovinsko, Německo, Francie, Velká Británie, Česká republika, Slovensko a Švédsko v této souvislosti vytvořily iniciativu, která zdůrazňuje právo obžalovaných na spravedlivé soudní přelíčení a právo být přítomen vynesení rozsudku. Návrh požaduje zavedení standardizovaného přístupu k vzájemnému uznávání rozsudků v případech, kdy je rozsudek vyneset v nepřítomnosti obžalovaného. Členské země by podle něj musely zaručit právo obžalovaného na nové přelíčení pokud o to požádá. Pokud by tato podmínka nebyla splněna, stát, v němž se obžalovaný nachází, by neměl povinnost vydat jej do země, v níž byl rozsudek vyneset.

Dvoustranu připravil
Jaroslav LINHART

PŘÍSNĚJŠÍ PRAVIDLA MOBILNÍ KOMUNIKACE

Stále více evropských zemí uplatňuje přísnější nařízení, omezující používání mobilních telefonů, a to nejen během řízení vozidla, ale rovněž v některých hromadných dopravních prostředcích, v nemocnicích, na poštách a dalších veřejných prostranstvích.

Kromě snah o zvýšení bezpečnosti účastníků silniční či letecké dopravy k tomu v poslední době výrazně přispívají i mimořádná opatření, vynucená hrozbou teroristických útoků. Přísné normy panují zejména v letecké dopravě, především kvůli obavě, že by teroristé mohli své mobily využít k vyslání impulsu, který by odpálil nálož.

NEKOMPROMISNÍ POLSKO

Striktní omezení týkající se používání mobilů panují například v Polsku. Samolepky s přeškrtnutým mobilním telefonem je možné najít na dveřích bank, pošt, úřadů, v nemocnicích a také u benzinových pump.

Zatímco na poště nebo v bance se nerespektování zákazu vyřeší většinou jen upozorněním, případně vykázáním z místnosti, za telefonování během letu hrozí v Polsku vysoké pokuty. Stalo se dokonce, že cestující, který odmítal ukončit hovor, musel z letadla vystoupit. Za takové narušení letu ovšem v krajním případě hrozí i několikaměsíční trest odnětí svobody.

RUSOVÉ POUZE S MOBILEM

O mobilním telefonování v Rusku by se dalo s určitou nadšázkou říct, že tato činnost je pro mnoho lidí zřejmě otázkou života a smrti. Ačkoli se oficiálně nesmí mobil používat například při řízení automobilu, obrázek řidiče telefonujícího velmi

živě v průběhu složitého manévru uprostřed křižovatky není nijak výjimečný.

Do svého mobilu jsou Rusové ochotni mluvit vždy a za jakýchkoli okolností – v obchodech, divadlech, hromadné dopravě – omezuje je jen případné špatné pokrytí signálem. V divadlech se marně ozývají před začátkem představení prosby, aby diváci vypnuli své mobilní telefony: pípání přístrojů je slyšet opakovaně během celého představení. Blýsknout se ve společnosti s posledním modelem nejmodernějšího mobilu je navíc v Rusku otázkou prestiže. Snahy zavést do používání mobilních telefonů řád a určitá pravidla se zatím zcela míjejí účinkem.

FRANCOUZI NA ZÁKAZY PŘÍLIŠ NEDBAJÍ

Ve Francii je zákonem zakázáno používání mobilů v letadlech, za volantem (kromě handsfree) a v nemocnicích. Jak v automobilech, tak v nemocnicích se však zákaz běžně nedodržuje. Telefonování za volantem ostatně přiznává čtvrtina řidičů, i když postih za tuto činnost je poměrně přísný a znamená ztrátu dvou ze dvanácti bodů v řidičském průkazu a současně pokutu od 35 do 150 eur.

Většina škol, kin, divadel, čítáren a dalších veřejných zařízení používání mobilu ve svých prostorách přímo zakazuje. V divadlech je běžné, že k vypnutí mobilů jsou jejich majitelé zvlášť vyzváni hlášením z reproduktorů před začátkem představení.

Zákon z roku 2001, uplatňovaný v praxi od roku 2004, povoluje například majitelům a provozovatelům divadel, kin a podobných institucí instalaci rušiček mobilů. Asociace francouzských operátorů mobilních sítí (AFOM) však v té souvislosti upozorňuje, že jde o technicky velmi složitou záležitost, protože dosah těchto rušících zařízení nesmí překročit zdi sálu.